

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ANUL IX
NUMĂRUL 2 (20)
IULIE - DECEMBRIE 2009

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

Ziua națională a României

ANIVERSAREA MARII UNIRI DIN 1918

1 Decembrie – Ziua națională a României

La 1 Decembrie 2009, se împlinesc 91 de ani de la MAREA UNIRE din 1918. Eveniment istoric deosebit, Unirea produce și astăzi o profundă emoție în rândurile românilor, ea constituie un moment de profundă reflecție cu privire la locul și rolul său în dinamica dezvoltării României în zilele noastre și în viitor.

Ideea unității de neam la români, în forma sa embrionară, a luat naștere o dată cu formarea poporului nostru, pe măsură ce timpul a trecut, ea s-a dezvoltat, luând forme de manifestare tot mai pregnante și mai importante pentru rezistența și afirmarea românității. De la conștiința originii comune, („de la Râm ne tragem”), la solidaritate în caz de primejdii, la ajutorul

reciproc între provinciile istorice, care o mare perioadă de timp s-au numit țări. Unitatea românilor s-a păstrat și afirmat peste granițele trase brutal de către diferiți coteritori, pe acest răvnit pământ românesc, granițe privite de pămanțeni sub zodia efemerului. Ei știau că la temelia idealului lor stăteau neclintite adevărul și dreptatea, valori supreme ce nu puteau fi nimicite.

După trecerea valurilor migratoare, (secolul al III-lea – anul 1241), cu toate consecințele ce decurgeau de aici, românii s-au confruntat cu acțiunile expansioniste și războinice ale imperiilor otoman, habsburgic și țarist. Pe bună dreptate, istoricul C. Daicoviciu spunea că românii din afara

Carpaților erau mereu pe calea bejeniei, numai ce apucau să revină la vetrele lor deja demolate, pârjolite și jefuite, ca urmare a hoardelor de coteritori și ostilităților militare, totul se lua de la început și din nou se abătea dezastrul adus de conflictele dintre cele trei imperii, care au instaurat regimuri draconice de ocupație și, nu în ultimul rând, au produs mari rapturi teritoriale din glia noastră strămoșească, ale căror răni sângerează și astăzi - (în acest timp occidentalii, la adăpostul zidului făcut de români în calea puhoaielor, prosperau). Pe deplin întemeiat, unii istorici au apreciat că noi, românii, am fost un popor asediat.

În acest spațiu, marele nostru

Continuare în pagina a 2-a

BUCOVINA, ÎN MEMORIA ROMÂNILOR

91 de ani de la Unirea Bucovinei cu România

Bucovina, această străveche provincie românească, meleagul descălecării primilor voievozi ai Moldovei, s-a bucurat întotdeauna de un loc aparte în conștiința neamului.

După ce Ștefan cel Mare își găsește locul de veci la Mănăstirea Putna – ctitorie a voievodului – și Petru Rareș continuă, prin construirea altor mănăstiri, opera de iluminare spirituală a acestui tărâm mirific, Bucovina intră în legendă, de unde n-a mai putut-o detrona nici ocupația austriacă – începută la 1775 – și nici teroarea bolșevică, de mai târziu.

Poporul român, prin folclor, i-a închinat Bucovinei doine și jocuri populare dar și creația cultă și-a avut în prim plan, țara fagilor.

Geografic, Bucovina încoronează Moldova, așa cum Maramureșul încoronează Transilvania. De fapt, între cele două provincii nordice românești există nu numai paralelisme geografice, ci și cultural – istorice: voievozii descălecători moldavi vin din Maramureș, folclorul celor două zone are aceeași bogăție cromatică; tradițiile ancestrale, ajunse până în zilele noastre, atestă specificitatea dacilor liberi.

Dar această zonă de nord a Moldovei avea să intre în atenția hrăpărețului Imperiu Habsburgic, în a doua parte a secolului al XVIII-lea.

În 1772, Austria, Rusia și Prusia sfășie Polonia. După ocuparea Galiției, Austria își îndreaptă privirile spre Țara de Sus a Moldovei, provincie care i-ar oferi un „culoar” între Transilvania de Nord și Galiția. Așa a venit blestemul peste Bucovina.

Diplomația cancelariei imperiale intră în acțiune, meticolos, în paralel cu febrile pregătiri pe plan militar și, în 1773, împăratul Iosif al II-lea dispune cercetarea Țării de Sus în vederea raptului teritorial.

Acesta se realizează progresiv, începând cu vara anului 1774, punând Imperiul Otoman în fața faptului împlinit.

După intense tratative, duse cu reprezentanții imperiilor rus și otoman, uzând de corupția acestora, Curtea din Viena reușește să-și anexeze Țara de Sus a Moldovei, pe care diplomații austrieci, conștienți de importanța ei strategică, o numesc „cheia Moldovei”.

Continuare în pagina a 2-a

Aniversarea Marii Uniri din 1918

1 Decembrie – Ziua națională a României

Urmare din pagina 1

poet, George Coșbuc, sublinia: „Ca trestia ne-am plecat când au bătut vânturile mari și ne-am ridicat tot ca ea, când s-au alinat vânturile.” Au trecut neamurile păgâne, un potop după altul, peste țările noastre și când le auzeam vuietul sosirii, noi ne ascundeam prin munți de groaza lor, dar iarăși ne coboram la plugul și la sapa noastră în șes, și ascultam cum se îndepărtează vuietul potopului încet-încet. Pe acest pământ am dus-o și noi ca Făt-Frumos din poveste, care moare și iarăși învie. Și totdeauna înviam mai frumoși de cum am fost... Iar apa vie, care ne învia și pe noi ca pe Făt-Frumos, era sentimentul românismului”. Întreaga noastră istorie națională demonstrează vitalitatea impresionantă a românilor, care au fost nevoiți să stea în permanență cu arma în mână, având ca aliat de nădejde formele de relief, codrul, plaiurile natale.

Acestea arată, în mod convingător, că vicisitudinile istoriei n-au descurajat pe români, dimpotrivă. De timpuriu s-a conturat un impresionant front frătesc, cu toate că au fost și greutăți, obstacole, în rezolvarea problemelor comunitare. Conjugarea acțiunilor antiotomane, din secolul al XV-lea, din vremea marilor voievozi: Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș și Ștefan cel Mare – unificarea Țărilor Române sub Mihai Viteazul, la începutul secolului al XVII-lea, Revoluția română de la 1848-1849, cu deviza DREPTATE, FRĂȚIE și UNITATE, calea deschisă spre deplina unire a românilor, în anul 1859, prin alegerea colonelului Alexandru Ioan Cuza domn (al Moldovei și Munteniei), proclamarea și cucerirea cu arma în mână, pe câmpul de onoare, a Independenței de Stat a României, participarea, alături de țările Antantei, a României la Primul Război Mondial au avut ca țel final făurirea statului național modern, unitar și independent.

Încă de la începutul secolului al XX-lea, românii au făcut pregătiri intense pentru ștergerea hotarelor artificiale dintre ei, pentru a cuprinde în marea horă a unirii și Transilvania, Basarabia și Bucovina. Întreaga românie era cuprinsă, cum releva Octavian Goga, de fluidul magnetic al ideii unirii care-și cerea cu necesitate legică întruparea. Expresia „Soarele de la București răsare pentru toți românii” era postulatul istoric al epocii. La 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, atunci și acolo, reprezentanții națiunii, inclusiv delegația românilor basarabeni și bucovineni, în fapt, ai românilor de pretutindeni, și-au întărit, prin decizia lor irevocabilă, o lege a istoriei: făurirea României Mari. Lor li s-au alăturat, revărsându-se din veacuri, nesfârșite șiruri de eroi – cunoscuți și anonimi – și vrednici cărturari, martiri și vizionari, patrioți înflăcărați care au pus mai presus de orice, talentul, priceperea și devotamentul lor în slujba națiunii, a poporului. Ei au știut să dinamizeze prezentul prin evenimentele eroice ale trecutului, să întrețină credința în idealul național și, concomitent, să îndemne la luptă pentru a-i da viață. Astfel că 1 Decembrie 1918 a însemnat încununarea victorioasă a luptei de veacuri dusă cu consecvență și fermitate, cu multe sacrificii și privațiuni, pentru realizarea aceluiasi obiectiv. Armata și-a avut contribuția sa hotărâtoare, ca, de altfel, în decursul întregii istorii, la memorabilul eveniment aniversar.

Din păcate, marea victorie din 1918 n-a durat decât 22 de ani, fiindcă dușmanii, de care nu ducem lipsă nici în prezent, au sfârtecat cu cruzime aproximativ o treime din pământul strămoșesc și din populația țării. În zilele noastre, se pune mare monedă pe „autonomia provinciilor” pentru a se ajunge mai repede și sigur la lichidarea statului român. Învățămintul de necontestat pentru noi, românii, constă în unitatea de neclintit a poporului, a națiunii, a statului. Nu putem aștepta operă de binefacere din partea nimănui. Țăria și viața suntem noi. Să omagiem cum se cuvine ce au făcut generațiile de la 1918, să cinstim prin fapte mărețe, lăudabile, ziua de 1 decembrie, Ziua Națională a României!

Actul unirii, așa cum a fost înfăptuit de popor, avea să fie recunoscut prin Tratatul de pace între România și Ungaria, încheiat la Trianon, la 4 iunie 1920. Reprezentanții României – I. C. Brătianu și apoi Alexandru Vaida-Voevod, au reușit să convingă marile puteri că actul săvârșit la 1 decembrie 1918 merită recunoașterea internațională, fiind întemeiat pe argumente demografice, istorice și economice indubitabile. Unirea Transilvaniei cu România a rămas însă în primul rând rezultatul hotărârii adoptate de participanții la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, reprezentanții legali ai națiunii române.

Col. (r.) Ion Fetcu

BUCOVINA. ÎN MEMORIA ROMÂNILOR

91 de ani de la Unirea Bucovinei cu România

Urmare din pagina 1

La 7 Mai 1775, Imperiul Otoman recunoaște anexarea acestei provincii(ținuturile: Cernăuți, Suceava și Câmpulung). Maria Tereza dispune ca noua anexiune să se numească Bucovina. Raptul teritorial odată înfăptuit, austriecii trec sistematic la punerea în aplicare a „germanizării” provinciei. În primul rând, pentru a descuraja orice rezistență din partea populației românești, domnitorul Moldovei, Grigore Ghica, cel ce s-a opus ocupării Țării de Sus, este asasinat, cu complicitatea turcilor. Martirajul lui poate fi asemuit cu cel al domnitorului Constantin Brîncoveanu, din cealaltă provincie românească – Muntenia.

Astfel începe oprimarea populației românești din Bucovina. Incep colonizările cu populație alogenă – în special germană, dar și ruteană, evreiască și a altor populații – imigrările schimbând dramatic raportul dintre populația română, autohtonă, și imigrația alogenă.

Exploatarea economică se adaugă oprimării naționale a românilor din provincia ocupată.

Folclorul, ca memorie colectivă a poporului, atestă prin cântece și doine această dramă.

*Cântă cucu bată-l vina,
De răsună Bucovina.
Cântă cucu – ntr-un brăduț,
De răsună-n Rădăuți.
Bucovină, plai cu flori,
Unde sunt ai tăi feciori ?...
Au fost duși în altă țară
Dar se-ntorc la primăvară .
Înapoi când or veni*

*Tot pe tine te-or iubi.
Munților cu creasta rară
Nu lăsați straja să piară;
Dacă piere straja voastră,
A pieri și țara noastră.”*

Sau blestemul flăcăului luat la oastea care servea interese străine:

*„Frunză verde ca iarba
Tună Drace ce-i tuna,
Tună-n hiru paiului
Și-n condeiul neamțului,
Să nu poată altu scrie
Alți feciori în cătănie.”*

Inteligența românească din provincie, dar și din celelalte țări românești, conduce lupta de rezistență culturală și națională.

În anul 1861, studenții români din Viena lansează un Apel către alegătorii bucovineni, conștientizându-i că „suntem ținuți ca robi în casa și la vatra noastră”.

Apar organizații culturale de emancipare națională a românilor, în care, la loc de frunte, se evidențiază frații Alexandru, Gheorghe și Eudoxiu Hurmuzachi.

În 1865 ia ființă Societatea pentru Cultura și Literatura Poporului Român – o replică bucovineană a revistei transilvane „ASTRA”.

În august 1871, studenții români de la Universitatea din Viena organizează la Putna o mare manifestație a solidarității naționale, cu ocazia Sântămăriei Mari (15 august). Mihai Eminescu are un aport strălucit, în calitate de secretar al Comitetului de organizare.

De altfel, pentru Eminescu, Bucovina a fost mereu prezentă în studiile sale politice sau în poezia patriotică:

*„Iar tu, iubită Bucovină,
Diamant din stema lui Ștefan,
Ajuns-ai roabă și cadână
Pe mâini murdare...
Rușinea ta nu are samăn,*

*Pământul sfânt e pângărit....
Mișel și idiot și famăn
Cine-ar mai sta la suferit...*

(„La arme”)

Versurile poetului au fost puse pe muzică de Eduard Caudella , devenind marș național.

În lupta de rezistență națională se implică și mari intelectuali din Regat : Mihail Kogălniceanu și Ioan Slavici, împreună cu bucovineanul Eudoxiu Hurmuzachi, dau viață unei antologii de texte în broșura „Răpirea Bucovinei după documente autentice” (1875).

Tot în 1875, ia ființă societatea studențească „Arboroasa”, unde activează studenți bucovineni, printre care îi găsim, reuniți, pe Mihai Eminescu și Ciprian Porumbescu. Eminescu semnează mai multe studii politice în revista ieșeană „Convorbiri literare”, în care denunță stăpânirea austro- ungară asupra Bucovinei și politica imperială a Vienei îndreptată împotriva bisericii ortodoxe și școlilor românești din Bucovina.

Teatrul Național din București prezintă la 1888, la Cernăuți, piese din teatrul lui Vasile Alecsandri.

După anul 1900, mișcarea de emancipare națională din Bucovina ia forme tot mai radicale. Românii bucovineni trebuie să facă față și tendințelor ucrainenilor de a îngloba provincia într-un viitor stat ucrainean . Ca și în alte dăți, se fac și desfac „târguri” cu teritoriul românesc al Țării de Sus a Moldovei.

Primul Război Mondial avea să aducă teritoriul Bucovinei în plin teatru de război, dintre trupele austriece și cele țariste.

Lupta românilor bucovineni avea să fie încununată de victorie la 28 noiembrie 1918, când Congresul General al Bucovinei, format din delegați ai românilor, germanilor, polonezilor și ucrainenilor – întrunit în sala sinodală a Palatului Mitropolitan din Cernăuți – hotărăște unirea Bucovinei cu România în „vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru”.

Tragismul istoriei avea, însă, să răpească din nou partea de nord a Bucovinei (Cernăuți, Storojineț și ținutul Herța), împreună cu Basarabia, la 28 iunie 1940, de către hydra bolșevică a Uniunii Sovietice.

Acest nou rapt teritorial se înfăptuia ca urmare a tratatului încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, la 23 august 1939, și semnat de cei doi miniștri de externe, Ribbentrop și Molotov.

Deși acest tratat a fost declarat în afara legii, chiar și de către actualul stat rusesc, consecințele lui nefaste își mențin efectele, în baza principiului statu- quo-ului postbelic.

Să sperăm că viitoarele evoluții politice ale țărilor din estul Europei vor duce la „spiritualizarea” granițelor, situație care să permită fraților aceluiasi neam să se regăsească în cadrul unei Europe unite.

Paul – Mircea Iordache

Patriotism și umanism - coordonate ale școlii botoșănene în anii participării României la Primul Război Mondial (1916-1918)

Botoșanii aveau să înscrie o contribuție majoră la războiul reîntregirii țării din 1916 - 1918, exprimată în prezență militară masivă - Regimentele 37 Infanterie „Alexandru cel Bun” Botoșani și 29 Infanterie „Dragoș” Dorohoi, precum și rezervele lor 77 și 69 Infanterie, 86 Infanterie, rezultat al comasării lor, la un moment dat, 8 Vânători Botoșani, dincolo de aceasta, Școala pregătitoare de ofițeri de rezervă de infanterie de pe lângă Regimentul 37 Infanterie Botoșani, Școala militară din Dorohoi, Școala de piloți și observatori aerieni, Pulberăria și Fabrica de proiectile, care ființau în centrul Botoșani în iarna 1916-1917, în condițiile dramatice ale refugiului în Moldova, ale stării frontului. Astfel exprimată, contribuția celor două foste județe Botoșani și Dorohoi însemna 7269 morți în război, 1260 invalizi de război, 10277 copii orfani de război, 6543 văduve de război, 2297 dispăruți în război¹.

Școlile se găseau în vacanță când clopotele bisericilor și goarneau au început să sune, în noaptea de 1 august 1916 st.v., ora mobilizării. Momentul era hotărâtor și fiecare era pătruns de însemnătatea lui. Adresându-se directorilor de școli, ministrul instrucțiunii publice de atunci, I.G. Duca le cerea să antreneze grosul elevilor aflat în localitate „în marginile puterii lor, la sfârșitul care va asigura națiunii izbânda așteptată”. Sunt momente în care, între entuziasm și speranță, abnegație și

jertfă, școala botoșăneană s-a pus în slujba cauzei neamului. Botoșanii erau, de altfel, singura localitate din țară unde mai funcționau școlile secundare, corpul profesoral, alcătuit din localnici și refugiați, dovedindu-se, prin energia și devotamentul său, la înălțimea încrederii acestui încercat neam românesc.

Supunându-se restricțiilor, Școala secundară de fete din Botoșani și-a pus localul la dispoziția spitalului regional nr. 284, mobilierul depozitându-l, în parte, într-o șură de la școala primară nr. 4 de fete, lăsând altă parte pentru uzul spitalului. Animate de sentimente alese, elevele s-au înscris în „Asociația Româncelor Cercetașe”, condusă de Elena Iacobeianu, directoarea școlii profesionale de fete din localitate. Unele din ele, repartizate la spitale, au ajutat la infirmerie și gospodărie; altele au lucrat în Atelierele „Asociației Cercetașelor” de la Școala profesională de fete, confecționând haine pentru copiii mobilizaților și în Atelierul Comitetului regional, confecționând rufărie pentru răniți. Fără a rămâne mai prejos, profesorele au activat în „Crucea Roșie” și în „Comitetul regional”, remarcându-se în activitatea de instalare a spitalelor, apoi în îngrijirea răniților. De remarcat eforturile deosebite probate de corpul profesoral pentru continuarea, concomitent cu activitățile subordonate, a efortului general de susținere a armatei de pe front, a procesului de instruire și

5 perechi de obiele, obiecte care au fost oferite soldaților ieșiți vindecați din spitale, spre a fi trimiși iar pe front².

Colectând 1260 de lei pentru prizonieri, organizând comemorări (ca aceea a Ecaterinei Teodoroiu, din 10 octombrie 1917, sau aceea a eroilor căzuți, din 9 iunie 1918), serbări patriotice, elevele Școlii secundare de fete din Botoșani completează un șir bogat de acțiuni, rod al unei elevate conștientizări patriotice, umanitare³.

Pe aceeași linie, menționează Darea de seamă asupra situației școlare în timpul războiului a Școlii profesionale de fete, gradul I, „Sf. Spiridon” din Botoșani, „elevele școlii au lucrat rufăria pentru „Crucea Roșie”, haine pentru copiii mobilizaților și pentru orfanii de război secția Iași și Botoșani⁴.

Faimosul liceu „A.T. Laurian” din Botoșani și-a cedat clădirea pentru spital. Fostul său elev C.S. Antonescu surprinde momentul: „Rând pe rând, toate clădirile mari din Botoșani, școlile în special, au fost transformate și puse în stare de a primi sute din cei care erau așteptați. Localul liceului „Laurian” fu amenajat printre cele dintâi; în sălile lui de clasă, mari și frumoase, fură așezate paturi ori mese de operație. Când au început a veni trenurile de răniți din jos, dinspre Turtucaia, s-au populat încetul cu încetul și paturile albe de la liceu⁵. Nu odată elevii sau foștii elevi și-au oferit serviciile noii situații. Unul din ei, evocatul de mai târziu Eugen G. Neculau, absolvent al Liceului „Laurian”, promoția 1916, intrând în „Crucea Roșie”, a servit în administrația Spitalului 280 „Liceul Laurian”. Notațiile sale de mai târziu întregesc informațiile: „Am văzut în sălile, în care timp de opt ani trăisem neuitate clipe de elev, paturi nenumărate, unul lângă altul, luând locul pupitelor, adăpostind suferința glorioasă a celor ce fără șovăire căzuseră răniți, luptând pentru România Mare. Am dus atâtea morți la groapă...”⁶. Ulterior, clădirea liceului și-a schimbat destinația, fiind cedată comandamentului trupelor rusești, pentru a-și instala aici intenționa Armatei a IX-a.

La Școala comercială de băieți, la Institutul Neumann, a căror localuri au fost rechiziționate pentru un spital de boli

I.P. Darie, gazetar, ca locotenent pe frontul de la Mărășești, 1917

interne și pentru personalul lui evacuat din București⁷, la Școala israelită nr. 1 și 2, la Școala „Marchian”, la școala nr. 1 de fete din Botoșani, la școala israelită din Dorohoi, la școala de meserii din Săveni ca și în altele în care s-au amenajat spitale, cantine ale „Crucii Roșii”, contribuția elevilor și profesorilor botoșăneni, a învățătorilor și institutorilor a constituit un aport de energie important, deosebit de necesar, cu putere de exemplu. Ea s-a răsfrânt și asupra celorlalte lăcașuri, servind în același scop, spitale militare ființând în cinematografe, teatre, biserici, sinagogi, în spitalele de drept.

Acestei contribuții notabile, cu puternice valențe patriotice, umanitare, atât de binefăcătoare i se adaugă prezența activă, de masă, a învățătorilor și profesorilor de pe aceste meleaguri în primele linii ale frontului, atestată în dese rânduri cu acte de bravură, de sacrificiu, rămasă în conștiința generațiilor de atunci și de mai târziu, în acest sens, un animator al vieții culturale și școlare a Botoșanilor de odinioară, Constantin Iordăchescu, dedicându-i un memorabil portret institutorului - sublocotenent Eugen Dimitriu, căzut în luptele de la Sălătruc-Poiana Spinului, jud. Argeș, în toamna anului 1916, motiva contribuția corpului didactic în războiul

reîntregirii patriei „spre a arăta că nu numai cu prețul vieții, ci atunci, când suntem chemați în primele rânduri ale luptătorilor, știm să traducem vorba în faptă eroică⁸”.

Prezentă, ca în alte mari momente ale istoriei patriei, școala botoșăneană a continuat, în anii participării poporului român la războiul de reîntregire a țării, frumoasele tradiții, spiritul militant, adânc patriotic ilustrându-se plenar, rodind prin atâtea generații care s-au instruit și educat pe băncile ei.

Note:

¹ Camera de Comerț și Industrie Botoșani, „Starea economică și raportul asupra activității... pe anul 1927”, p.2.

² Gabriela C. Leonardescu, *Monografia Liceului de fete „Carmen Sylva”, din Botoșani, 1887 ~ 1937*, Tipografia B. Saidmann, Botoșani, 1937.

³ Ibidem,

⁴ ***. *Anuarul Școlii profesionale de fete, gr.I, „Sf. Spiridon” din Botoșani, 1921/1922*, Tip. „Viitorul”, Botoșani, 1923.

⁵ *** - *Amintiri din viața de școlari*, Tip.B.Saidmann, Botoșani, 1923, p.183.

⁶ Ibidem, p.177.

⁷ Gabriela C. Leonardescu, op.cit.

⁸ „Gazeta școlii”, Botoșani, an II, nr. I, oct. 1925, p. 10

Inv. Dumitru Dimitriu, caporal T.R. în Primul Război Mondial

4 Rolul Armatei în desăvârșirea Statului Național Român

Împrejurările istorico-sociale vitrege în care și-a dus existența, au obligat poporul român, încă din cele mai vechi timpuri, să-și apere dreptul la viață cu arma în mână.

De la formarea de către Burebista, în secolul I î.e.n., a statului dac centralizat, de la epoca înfloritoarei societăți dacice a lui Decebal și apoi de-a lungul a peste două milenii de existență, românii au dus lupte grele pentru a-și consolida și apăra ființa proprie, entitatea națională.

Oastea lui Burebista a contribuit hotărâtor la constituirea și apărarea statului unitar dac. Decebal cu oastea sa s-a opus, cât a putut, expansiunii imperiului roman.

Oastea Domnitorului Mihai Viteazul-Unificatorul, condusă cu pricepere de către acesta, a făcut posibilă unirea celor trei țări românești - Transilvania, Moldova și Țara Românească - constituind un stat centralizat și independent, în hotarele sale legitime, reunind sub sceptrul său toată populația din vechea Dacie. „Numai rostirea numelui lui Mihai -scris Nicolae Bălcescu - ar fi în stare să-l ridice, să-l entuziasmeze și să-l facă pe român a muri luptându-se sau a triumfa”.

Pandurii lui Tudor Vladimirescu, constituiți, la 1821, în Oastea Revoluționară, au asigurat succesul luptei sub stindardul „dreptate și slobozenie”.

La 1848, fruntașii pașoptiști au văzut în armată, câștigătoarea idealurilor revoluționare, un element fundamental în planul general al revoluției. Pentru Ion Ghica „...neamul român s-a menținut prin armată și numai prin armată, el a căzut unde îl vedem prin slăbirea armatei și numai prin armată se va putea ridica și arăta demn de a fi, apărând pământul și naționalitatea”.

Consolidarea Unirii Principatelor înfăptuită de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, la 1859, s-a făcut și prin constituirea unei armate capabilă să apere noul stat împotriva unei posibile intervenții din afară.

Victoriile repurtate în cadrul operațiilor militare - acoperirea pe fl. Dunărea și cele de la Vidin, Smârdan, Grivița și din alte localități - au consfințit pe câmpul de luptă independența proclamată solemn în ziua de 9 Mai 1877.

În perioada Primului Război Mondial, idealul eliberării provinciilor istorice românești aflate sub stăpânire străină a constituit izvorul forței morale, eroismului și spiritului de jertfă dovedite de armata română în luptele desfășurate la Brașov, în Dobrogea, pe Jiu și Argeș, la Dragoslavele, Oituz, Mărăști și Mărășești. precum și în acțiunile militare în sprijinul autorităților nou constituite la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia (1917-1918).

Crearea Sfatului (21 noiembrie 1917) care proclamă, la 15 decembrie 1917 Republica Democratică Moldovenească, a fost urmată de Declarația de Independență (24 ianuarie 1918), ceea ce înseamnă, în fapt, ruptura de Rusia și netezirea drumului spre Unirea cu România. Condițiile deosebite existente pe teritoriul Basarabiei (dezordine, jafuri,

crime etc.) determină guvernul basarabean, la 6 februarie 1918, să solicite guvernului român ajutor militar.

Ministrul de război al României a dat ordin detașamentelor de ardeleni din Kiev, care erau gata să vină în țară, să se oprească la Chișinău spre a se pune la dispoziția Sfatului Țării. Un alt detașament format din trupe de grăniceri și ardeleni (4 batalioane) s-a deplasat de la Iași la Chișinău.

Între timp, trupe rusești retrase de pe frontul român în număr din ce în ce mai mare, au instalat la Chișinău un organ de centru denumit „Front Otdel” care, înștiințat despre venirea detașamentelor românești, le-au „pregătit o primire” care, în mod practic, a dus la nimicirea acestora.

Autoritățile de la Chișinău, trecute în clandestinitate, au cerut din nou ajutor României, astfel că, la 20 ianuarie, două divizii de infanterie și două divizii de cavalerie au început deplasarea pe direcțiile Ungheni-Chișinău și Cahul-Bender, acționând, după cum menționa istoricul Constantin Kirițescu, „...pe drumurile voievozilor... după veacuri de durere, de rușine și uitare, oastea moldovenească a călcat din nou pe pământul basarabean...”.

Prin acțiuni îndrăznețe, dar cu tact și cu sprijinul permanent al populației, în ziua de 27 ianuarie, ostașii D.II infanterie și-au îndeplinit misiunea și au defilat în Chișinău cu muzica în frunte și cu steagurile tricolor desfășurate, iar la 7 februarie, steagul românesc flutura din nou pe vechea cetate a Benderului care, după 380 de ani, devenea Tighina românească.

În Basarabia de sud, fostul Bugeac tătarăsc, cu o populație amestecată (bulgari, găgăuzi, germani, ruși, cazaci, ucraineni), prin acțiuni concentrice ale unităților din D.13 infanterie, au fost eliberate, pe rând, localitățile importante (Cahul - 24 ianuarie, Bolgrad - 25 ianuarie), astfel că, în decurs de o săptămână, trupele române au pacificat întreaga regiune.

Prin acțiuni comune, desfășurate de

Flota de operații de pe Dunăre și forțe terestre (D.13 I. și unități de infanterie marină), s-au eliberat porturile Ismail, Vâlcov și Chilia, astfel că după 433 de ani, de când Ștefan cel Mare pierduse Chilia - *“cheie și poartă la toată țara Moldovei și a țărilor de la Dunăre”* această cetate revenea în stăpânirea Moldovei.

Ultima localitate importantă - Cetatea Albă - a fost eliberată de unități ale D.13 I. și dată în stăpânirea Moldovei, la 12 martie, zi în care comandantul diviziei a trecut în revistă trupele în centrul orașului.

Astfel, s-au încheiat luptele trupelor române în sudul Basarabiei, *„aducând memoriei marelui voievod - Ștefan cel Mare și Sfânt - ca prinos, cele două cetăți, pentru care el sângerase cu trupul și cu inima lui și a căror pierdere pentru Moldova și pentru creștinătate, îi amărâse viața”*. (C Kirițescu).

Eliberarea Basarabiei, instalarea ordinii și liniștii între Prut și Nistru au creat condiții pentru demersuri politice în vederea unirii cu țara. *„Ziua de 9 aprilie a fost pentru Basarabia ziua dreptății celei mari. Marea nelegiuire de la 1812 s-a reparat, Moldova frântă în două s-a reîntregit. Pământul moldovenesc dintre Prut și Nistru, rupt de la sânul țării mume și robii străinului s-a reîntors la vechiul trup”*. (C. Kirițescu).

La 9 aprilie 1918, Sfatul Țării Republicii Democratice Moldovenești a hotărât unirea pentru totdeauna cu mama sa România.

Bucovina, situată într-un punct sensibil al frontului de luptă oriental, de trei ori ocupată de ruși și tot de atâtea ori reocupată de austrieci, a fost devastată de tăvălugul armatelor luptătoare, orașele și satele devastate, populația maltratată și jefuită.

Profitând de evoluția situației politico-militare din zonă și, mai ales, de preconizatul sfârșit al monarhiei dualiste austro-angare, reprezentanții tuturor partidelor politice din Bucovina s-au întrunit și au convocat, pentru ziua de 27 octombrie 1918, o adunare la

Cernăuți, la care au chemat deputații români din parlament, foștii deputați ai Dietei provinciei, primarii români din toată Bucovina și un număr de intelectuali. Adunarea s-a ținut într-o atmosferă solemnă, sărbătorească, se proclamă Adunare Constituantă și se hotărăște *“...unirea Bucovinei cu celelalte țări românești într-un stat național independent...”* Consiliul Național a delegat un Comitet Executiv, în frunte cu lancu Flondor, care să constituie guvernul Bucovinei.

Având în vedere acțiunile în forță ale ucrainenilor, cu pretenții asupra unei bune părți din teritoriul bucovinean și care, cu sprijinul unor bande înarmate, au instalat alt guvern la Cernăuți, Consiliul Național, prin delegatul său Bodnărescu, imploră *„grabnica trimitere a armatei române în țara soră, care și-a aruncat lanțurile și dorește unirea cu România”*.

Regele și guvernul României hotărăsc trimiterea D. 8 infanterie, sub comanda generalului Zadik, în compunerea căreia s-au constituit detașamentele „Dragoș”, „Alexandru cel Bun” și „Suceava”, având un efectiv total de 3000 de luptători. La 8 noiembrie, ostașii români trec vechea graniță, impusă din 1775, și calcă pe pământul frățesc al Bucovinei, unde sunt primiți cu un entuziasm mișcător. La 9 noiembrie un aeroplan românesc a anunțat, prin proclamații aruncate de sus, sosirea armatei eliberatoare. La 11 noiembrie, ostașii detașamentului „Dragoș”, în frunte cu generalul Zadik, au intrat triumfal în Cernăuți. Sub președinția lui lancu Flondor se constituie un guvern al Bucovinei, în timp ce militarii români continuau acțiunea de ocupare pașnică al întregului teritoriu al Bucovinei.

La 28 noiembrie 1918, Consiliul Național a adoptat, cu unanimitate de voturi, Actul unirii necondiționate cu România *„Marele act istoric se desăvârșise. Nelegiuirea de la 1775 fusese reparată. Coroana lui Ștefan cel Mare, pătată de sângele de mucenic al*

DIN ACTIVITATEA FILIALEI NOASTRE

Și în această perioadă, în activitatea filialei noastre a fost pus accentul pe aniversările istorice, de importanță națională și locală, pe cunoașterea românilor și a locurilor unde trăiesc, luptă și muncesc și care în prezent nu sunt în limitele granițelor țării, pe întărirea colaborării și cooperării cu organizațiile similare, de profil apropiat, în vederea atingerii unor obiective comune, în care scop a fost adoptat un plan de acțiune comun. Au rămas în atenție atragerea în Vatra Românească a noi membri, sprijinirea cu un set de cărți și broșuri a românilor din partea de nord a Bucovinei și din Basarabia ș.a.

Conducerea filialei a făcut eforturi susținute pentru redactarea și editarea publicației VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ, numerele 1 și 2 / 2009 cu tematici interesante, bogate în conținut și într-o formă adecvată.

Experiența acumulată este de real folos în rezolvarea problemelor ce apar pe parcurs. Totuși, conducerea are motive de insatisfacție în întărirea organizației prin primirea de noi membri, strângerea

cotizației care este deficitară (unii membri nici nu-și amintesc de când nu s-au achitat de obligația elementară ce le revin, plata cotizației, sperăm ca în viitorul apropiat să nu mai fie nevoie a se interveni cu insistență pentru plata cotizației de către cei în cauză. Casierul poate fi găsit în zilele de luni-vineri orele 10.00- 12.00 la Cercul Militar. Până în prezent nu am reușit să atragem sponsori care să se angajeze a sprijini financiar organizația noastră.

Pentru anul 2010, filiala noastră își propune să găsească noi metode și să adopte măsuri menite să asigure un spor de calitate acțiunii întreprinse, să inițieze și să organizeze o excursie la locurile istorice (pe urmele bătăliilor purtate de armata română în Basarabia de sud), să contribuie la ridicarea monumentului dedicat generalului Gh. Avramescu, să facem mai bine cunoscută în județ, mai ales în instituțiile de învățământ, a publicației proprii, concomitent cu atragerea de noi membri în organizație.

*Colonel r. I. Fetcu,
Președintele Filialei*

Urmare din pagina 4

lui Grigore Vodă Ghica, se aşează strălucitoare pe fruntea lui Ferdinand I - rege al tuturor românilor „. (C. Kiriţescu).

În octombrie 1918, odată cu prăbuşirea Puterilor Centrale, popoarele din Ungaria şi-au intensificat acţiunile pentru autonomia naţională.

La 12 octombrie, Partidul Naţional Român îşi asumă sarcina reprezentării poporului român din Transilvania, Banat şi ţinuturile ungureşti şi adoptă o rezoluţie, citită de Vaida-Voevod în parlamentul ungar, prin care, în fapt, se proclama independenţa naţiunii române din Ardeal. Consiliul Naţional Român, constituit la Arad, a fost recunoscut de guvernul central de la Budapesta, ca singurul îndreptăţit să vorbească în numele tuturor românilor din Ungaria.

Ca reacţie la tulburările provocate de revoluţia ungară, precum şi pentru protejarea populaţiei româneşti agresată violent, prin acţiuni şovine ungureşti, se constituie consilii şi gărzii naţionale, formate din ofiţeri şi soldaţi demobilizaţi, ostaşi care au părăsit frontul, prizonieri eliberaţi şi din elemente locale. La 10 noiembrie, Consiliul Naţional Român trimite la Budapesta un memorandum în care se menţiona: „preluarea puterii depline de guvernare asupra

teritoriilor locuite de români în Ardeal şi ţara ungurească”.

În numele menţinerii ordinei, gărzile ungureşti au atacat cu sălbăticie pe români, producând multe victime la Giurcuţa, Făget, Chereluş, Covăşineţ, Curtici, Şiria ş.a. La 10 noiembrie, o delegaţie de cinci ardeleni au prezentat lui Brătianu o scrisoare prin care Vaida-Voevod cerea „...grabnica trecere în Ardeal a trupelor române...”, precizându-se că „...toţi românii sunt solidari pentru unire”.

Guvernul român din Iaşi a trimis o misiune, condusă de profesorul Haliţa, pentru a stabili legături directe cu Comitetul Naţional al Românilor din Transilvania şi a anunţa că „...patria noastră grăbeşte trimiterea forţelor armate”.

La 1 decembrie 1918, la Alba-Iulia, capitala primei Uniri, s-a ţinut într-o atmosferă sărbătorească Marea Adunare Naţională a românilor din Transilvania şi Ungaria, la care au participat 1228 de delegaţi oficiali şi reprezentanţi ai tuturor păturilor sociale, precum şi delegaţii Basarabiei şi Bucovinei, înfăţişând un mare plebiscit popular. Rezoluţia Unirii, citită de Vasile Goldiş, preciza: „Adunarea Naţională a tuturor românilor din Transilvania, Banat şi ţara ungurească, adunaţi prin delegaţii lor îndreptăţiţi la Alba-

Iulia, în ziua de 18 noiembrie (1 decembrie) 1918, decretează Unirea acelor români şi a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România”.

Pierderea Transilvaniei - „mărgăritarul cel mai de preţ al coroanei ungare” (C. Kiriţescu) nu convenea oligarhiei ungare deprinsă de secole să domine şi să exploateze popoarele conlocuitoare, astfel că, iau amploare reacţii furioase - prigoniri, persecuţii, confiscarea averilor, inclusiv măceluri în multe localităţi asupra românilor.

La cererile insistente ale noilor autorităţi ale Transilvaniei şi Banatului, la 10 noiembrie 1918, guvernul român decretează mobilizarea armatei şi constituirea unor grupări de forţe care să treacă Carpaţii Răsăriteni, începând cu data de 16 noiembrie, astfel: D.7 I. - prin pasul Prisecani, pentru a acţiona pe direcţia Bicz - Ditrău; D. I Vm. - pe valea Trotuşului, pentru a acţiona pe direcţia Comăneşti - Miercurea Ciuc. În scurt timp, la 25 noiembrie, D.7 I. a eliberat Târgu-Mureş, la 7 noiembrie, D.I Vm. a eliberat oraşul Braşov, iar la 24 noiembrie, D.7 I. a eliberat oraşul Cluj, ieşind pe aliniamentul general Dej, Gherla, Cluj. Gărzile naţionale, ajutate de mici detaşamente ale armatei, au instaurat

ordinea şi liniştea, în localităţile eliberate fiind arborate steagurile tricolor.

La 24 decembrie, s-a constituit, la Sibiu, un Comandament Unic al trupelor române din Transilvania, având ca şef pe generalul Traian Moşoiu. Prin hotărâre a Consiliului Dirigent, s-au desfiinţat gărzile naţionale, locul lor fiind luat de poliţie şi jandarmerie. Cu ofiţeri şi ostaşi ardeleni s-au format două divizii de infanterie (D.16 şi D.18) şi s-au luat măsuri pentru întărirea unităţilor din D.7 I. şi D.I Vm. Cu toate măsurile luate, disperaţi de pierderea Transilvaniei, ungurii au continuat cu înverşunare acţiunile violente în teritoriile eliberate şi, mai ales, dincolo de linia de demarcaţie stabilită în baza acordului încheiat cu Aliaţii.

La 28 februarie, consiliul Militar Aliat, de acord cu Consiliul Suprem al Conferinţei de Pace, a admis mutarea liniei de demarcaţie spre vest, până la „drumul de fier” Satu Mare, Oradea, Arad. Pentru curmarea regimului de teroare dezlănţuit de unguri, pentru salvarea vieţii şi avutului populaţiei de peste linia de demarcaţie şi pentru intrarea în posesia teritoriului cuvenit de drept, guvernul României a constituit Armata de Transilvania, comandată de generalul Mărdărescu George, cu misiunea de a acţiona pe direcţia generală Cluj - Debreţin, cu obiective principale Carei şi Oradea, Pentru operaţia ofensivă, declanşată la 16 aprilie, s-au constituit două grupuri de forţe, astfel: Grupul de nord cu Detaşamentul mixt „Olteanu”, D.2Cv., D.6 şi 7 I., având D. 16 Ardeleană în rezervă; Grupul de sud cu D.2 Vm., R. Ardelean „Beiuş”, şi D. 18 Ardeleană.

Luptele au avut un caracter mai îndârjit în acţiunile pentru eliberarea localităţilor principale: Satu Mare, Carei,

Oradea, Marghita, Beiuş, Salonta. După cinci zile de operaţii, primele obiective fixate Armatei de Transilvania au fost atinse, unităţile militare, inclusiv cele constituite numai din luptători ardeleni, au pus stăpânire pe centrele principale din zonă - Satu Mare, Carei Oradea, Salonta - în care au fost arborate steagurile tricolore, în uralele entuziaste ale locuitorilor care scandau „Trăiască Armata Română!”, şi cântau imnurile eroice „Deşteaptă-te Române” şi „Pe-al nostru steag”.

Şi în Banat, ocupaţia sârbescă avea caracterul unei ocupaţii duşmane, înregistrându-se pogromuri, arestări, deportări şi tot felul de violenţe ce vizau, mai ales, pe ţăranii români. Consiliul Suprem Aliat, admitând de la început, în principiu, ca Banatul să fie împărţit între sârbi şi români, a decis ca partea răsăriteană a acestei regiuni (revenită românilor) să fie evacuată de sârbi şi ocupată de trupe franceze.

Tărăgănarea acestor operaţiuni au determinat guvernul român să înceapă o acţiune ofensivă în Banat, care s-a declanşat la 21 iulie, cu trape din D.2 română şi D.21 ardeleană. Comandamentul militar român, în cooperare cu o comisie franco-româno-sârbă, a intrat în posesia întregului teritoriu al Banatului, în limitele recunoscute de Aliaţi.

După cum se ştie, au urmat operaţiile Armatei române, desfăşurate cu succes, încununate cu ocuparea capitalei Ungariei, Budapesta.

Succesul înregistrat în războiul româno-ungar a asigurat consolidarea unităţii naţionale înfăptuita la 1 Decembrie 1918.

General de brigadă (r.)

MIHAI CHIRIAC

Rolul Armatei în desăvârşirea statului naţional român din revista “Rezerva Oştirii Române”, nr. 2 (19), decembrie 2008, p.7-10

● EPIGRAME ● EPIGRAME ● EPIGRAME ● EPIGRAME ●

1. Paradoxul istoriei (România şi Republica Moldova)

Românul cu românu-i frate
Dar vremurile sunt haine –
Trăind în state-alăturate,
El însuşi e vecin cu sine.

2. Prostia nu se simte

Cam mulţi au spus că-ar vrea să fie
Impozit mare pe prostie,
Dar nu stă-n gândul nimănu
Să-l pună pe prostia lui.

3. Impozit nou

Aleşilor ce moşăie-n şedinţă,
Lăsându-şi forma-ntr-un culcuş rotund,
Să li se pună, pentru folosinţă,
Impozit pentru patul de sub fund.

4. Opinia unui epigramist

De treci grăbit prin vreun judeţ
De prin Oltenia, nu-i basm
Că dacă spui Oltean isteţ,
Precis comiţi un pleonasm.

5. De la Vasile Blendea

Ca să-şi înece-n vin necazul,
Olteanul bea atât cât poate,
Dar, pân' la urmă, iată hazul:
Necazul a-nvăţat să-noate!

6. Gânduri de soţ la vârsta a treia

Ea se-ntreba în sinea sa
Cam când ne mai iubim şi noi,
Dar sinea mea din pijama
Tăcea ca moarta-n păpuşoi.

7. Haina l-a făcut pe om

Azi citeşti în orice tom
Un proverb cu o idee:
Haina l-a făcut pe om...
Lipsa hainei, pe femeie.

8. Oul lui Columb

De Columb, un zvon mai nou
Circulă cam fără rost:
Cică-avut-a doar un ou!
Da, dar ce bărbat a fost!

9. Voia Domnului

Adam cel fără de prihană
Primi pe Eva – spun creştinii –
Să aibă-alături o codană...
Şi-aşa au apărut vecinii.

10. Celebritate

Celebre-n lume, cu ecou,
Sunt două nume pentru ouă:
Columb – celebru pentru-un ou,
Năstase, cu mai mult de două.

11. Copacii cu flori multe fac fructe mici

Volubil, printre ei te mişti,
Îşi scot volumele-n cascade;
Câţiva sunt chiar epigramişti,
Ceilalţi sunt oameni cumsecade.

12. Păstrarea tradiţiei

Cu embrioni, inseminări, ovule,
De procreaţie vor să dispună,
Românul însă le socoate nule
Că tot metoda veche e mai bună.

Dr. Elis Răpeanu

Uniţi-vă, români!

Dar până când atâta ură
Şi-atâtea oarbe duşmării
Să frângă sfânta legătură
Ce ne-a unit pentru veci?

Vrăjmaşi cu suflete barbare
Râvnesc al ţării dulce plai
Să sfarme sfintele hotare
Ale lui Ştefan şi Mihai...

Şi vor să pună-n jug moşia
Ce-am moştenit-o din bătrâni,
Dar voi ce-ati înfruntat urgia

Uniţi-vă pe veci, români!

Uniţi-vă români, cu toţi
Pe sfântul strămoşesc
meleag
Muntenii, moldovenii, moţii,
O inimă s-avem şi-un steag!

Duşmanele porniri să piară,
Să piară negrele nevoi,
Să fie iar belşug în ţară
Şi ţara – leagăn de eroi.

Înălţă-ţi sfintele drapele
Să fluturăm sub cerul sfânt
Şi cât va fi pământ sub stele
Să fim un suflet şi-un pământ.

Mircea Dem Rădulescu (1926)

Sărbătoarea Marii Uniri la Chișinău pe 1 decembrie – PROGRAM

1 Decembrie 20
Chișinău 09

09.00 – Depunere de flori la monumentul lui Ștefan cel Mare, întâmpinarea oaspeților din România.

09.30 – Turul turistic "Chișinău, oras românesc" alternativ

10.00 – Turul istoric "Pe urmele Marii Uniri"

12.00 Hora Unirii în Piața Unirii Principatelor (mai sus de cinematograful Flacăra)

15.00 Marșul "Frații în veci vor fi frați". Plecare de la Facultatea Pedagogică Ion Creangă (Kenfort) până la PMAN.

16.00 Sărbătoarea tricolorului în Piața Marii Adunări Naționale

17.00 Concert în scuarul teatrului de Operă și Balet

- ora 18.00 harta României realizată din lumânări

- ora 19.00 – lansarea CD-ului Uniți sub Tricolor în Basarabia

ÎN VIZITĂ LA ROMÂNI AFLAȚI ÎN TERITORII STRĂINE

Din inițiativa filialei Botoșani a Uniunii Vatra Românească, Cercul Militar a organizat excursii cu membrii vatriști și pensionari militari în locuri încărcate de istorie și tradiție românească din Ucraina și Republica Moldova. Am vizitat Cernăuți și Hotinul, Soroca, Bălți, Orhei, Chișinău și alte localități.

Ne-am întâlnit cu oameni de toate vârstele, care-și asumă istoria așa cum a fost ea. Ne-a impresionat profesorul Nicolae Bulat, custodele cetății Soroca, cu patosul cu care face educație tinere generații care vizitează cetatea, drapelul României înălțat alături de drapelul Ucrainei și semiluna Turciei pe zidurile cetății Hotinului, vechi lăcașuri de cultură, monumente, cimitire ce vorbesc de istoria și cultura română în Cernăuți și Chișinău, picturile cu sfinți români din bisericile ortodoxe din Chișinău, de la Drochia, Bănceni-Molnița, Cernăuți, Căpriana și alte localități. Să amintesc aici că la vizitarea Kievului, la complexul monahal Larva Pecearska ne-a impresionat statuia mitropolitului moldovean Petru Movilă, care în secolul al XVII-lea a salvat ortodoxismul rusesc în fața ofensivei catolicismului polonez și căruia biserica ortodoxă din Ucraina îi este recunoscătoare. Am văzut urmele relațiilor dintre Moldova și Polonia în timpul lui Vasile Lupu - biserica Sfânta Parascheva, construită prin contribuția Moldovei în Liov, în stil moldovenesc, castelul în care s-a născut și a copilărit Ion Sobieski, de la Olenko, asediatorul cetății Neamțului și orașul Colomeea în care Ștefan cel Mare recunoaște suzeranitatea regelui Poloniei. Un moment deosebit au trăit participanții la excursie atunci când s-a trecut pe lângă Codrul Cosminului, care ne-a amintit de victoria oștenilor lui Ștefan cel Mare, din anul 1497, împotriva polonezilor conduși de regele Ioan Albert.

Peste tot, românii, unde se află răspândiți, i-am simțit cum se străduiesc să-și păstreze limba, cultura, religia și obiceiurile. Scriitorii români au monumente în parcul central din Chișinău, în

rotonda scriitorilor, Mihai Eminescu are statuie în Cernăuți și Chișinău, Aron Pumnul are casă memorială în Cernăuți. În cimitirele din Cernăuți și Chișinău am găsit monumente cu nume ale personalităților române din diferite timpuri. În localitățile prin care am trecut am întâlnit străzi cu nume ale personalităților și provinciilor sau orașelor române. Românii cu care am discutat ne privesc cu speranță dar și cu reproș. Chiar am fost întrebați: Noi ai cui suntem? România ne-a abandonat? Toate acestea sunt vitregii ale istoriei.

Pentru mai buna cunoaștere a românilor la ei acasă

intentionăm să continuăm excursiile noastre: în primăvară vom vizita sudul Moldovei cu cimitirul Țiganca, Cetatea Albă și Odesa, pe ur-

mele unităților militare din Botoșani în cel de-al doilea război mondial. Vă invităm alături de noi.

Colonel r. Florea Macovei

LA MULȚI ANI, domnule Ilie Pascal

La împlinirea celor 87 de ani de viață rodnică, suntem bucuroși că acest moment de sărbătoare ne găsește alături de dumneavoastră. Cu acest prilej vă felicităm din toată inima.

Vă dorim viață lungă, multe împliniri și succese în activitatea de scriitor, membru al VETREI ROMÂNEȘTI și al organizației CULTUL EROILOR. Să vă mențineți multă vreme un scriitor productiv și un folclorist marcant în viața obștei.

Să ne trăiți mulți ani și buni!

Conducerea Filialei Județene U.R.

COLEGIUL DE REDACȚIE: Ionel Bejenaru, Ion Fetcu, George Arhip
Paul-Mircea Iordache, Florea Macovei, Elena Chirilă

Tipar: S.C. CAROMI S.R.L. Botoșani • tel./fax: 0231585050

Tehnoredactare: Daniel Ihorov • E-mail: caromibt@yahoo.com